

**Запровадження інтегрованого підходу до навчання
в закладах дошкільної та початкової освіти**

4. Философия культуры. Становление и развитие / под ред. М. С. Кагана, Ю. В. Перова, В. В. Прозерского, Э. П. Юровской. – СПб. : Лань, 1998. – 448 с.
5. *Шелестова Л. В.* Теорія і методика формування картини світу у старших дошкільників та молодших школярів: монографія / Людмила Володимирівна Шелестова. — К. : Фенікс, 2016. – 416 с.

**РЕАЛІЗАЦІЯ ІДЕЙ ПОЛЬСЬКОГО ДОСВІДУ
ІНТЕГРОВАНОГО НАВЧАННЯ В ШКОЛАХ ПЕРШОГО
СТУПЕНЯ УКРАЇНИ**

Янкович О.І.

Куявсько-Поморська Вища Школа(м. Бидгощ, Польща);
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

E-mail: yankov@tnpu.edu.ua

Реформування Нової української школи передбачає суттєві зміни в організації освітнього процесу, передусім у контексті запровадження інтегрованого навчання, яке успішно реалізовується у європейських країнах протягом кількох десятиріч. У Польщі воно введено з 1999/2000 н.р. Отже, доцільно проаналізувати здобутки й недоліки цієї системи навчання для використання позитивних ідей у початкових школах України.

Інтегроване навчання польськими вченими трактується багатоваріативно. Його визначають як дидактичну систему, завдяки якій в дітей формується цілісна картина світу; спосіб організації навчання, результатом якого є цілісність; новий освітній метод у перших-третьох класах школи тощо. В умовах інтегрованого навчання немає звичного поділу на предмети; знання з рідної й іноземної мов, математики, природничих та суспільних предметів, елементи фізичного, технічного, музичного виховання щоденно інтегруються на заняттях.

Причиною запровадження інтегрованого навчання в Польщі є не лише необхідність формування цілісного образу світу, а й створення мотивації до освіти. Педагоги занепокоєні

*Запровадження інтегрованого підходу до навчання
в закладах дошкільної та початкової освіти*

тим, що діти все менше люблять школу, адже знання подаються, наче з позиції експерта; вони часто відірвані від життя. Для вивчення пропонуються незрозумілі категорії, слабо пов'язані або й цілковито не пов'язані з тими, що є відомі дітям [2, с. 16].

Упровадження інтегрованого навчання дає змогу наблизити навчання до потреб життя передусім через перехід від знаннєвої парадигми до компетентнісної; забезпечити єдність навчання й виховання; створити можливості для відкриття, конструювання, творчості.

Особливістю інтегрованого навчання є ретельне планування занять, що передбачає формулювання цілей, завдань для тематичних блоків, а також умінь та переконань, що будуть сформовані у школярів. Тематика блоків повинна відповідати інтересам дітей. У ній забезпечується зв'язок з найближчим оточенням дитини, зокрема з родиною, класом, ровесниками, найближчою місцевістю, природою (ліс, поле, парк, річка, озеро) тощо.

За інтегрованого навчання нема звичного поділу на уроки тривалістю 45 хв. Зазвичай після 20-25 хв розумової активності діти втрачають здатність концентрувати свою увагу на змісті заняття, отже, настає перерва. Для відпочинку створені необхідні умови: відповідне освітньо-розвивальне середовище. Учні навчаються у залах із навчальними й рекреаційними частинами, у яких розташовані дивани для гри й відпочинку. Учитель постійно знаходиться з учнями, організовуючи їм змістовний відпочинок під час перерв. Чисельність дітей не може перевищувати 26 учнів. Учитель має бути висококваліфікованим фахівцем, що забезпечує так званий спіральний спосіб формування компетентностей: це означає, що отримані вміння в процесі освіти будуть постійно застосовуватися на практиці й удосконалюватися.

Оцінки дітей у перших-третіх класів виражаються описово. Зазначаються зацікавлення учнів, їх особистісні риси, поведінка, вміння у різних видах діяльності, навчальні результати, колективістські якості. Учитель ознайомлюється зі зразками описових оцінок і може вибрати один із запропонованих варіантів, що відображає особистість учня.

Водночас польські педагоги вбачають в інтегрованому

Запровадження інтегрованого підходу до навчання в закладах дошкільної та початкової освіти

навчанні суттєві недоліки. Часто вчителі поверхнево розуміють концепцію інтегрованого навчання, як простий зв'язок інформації з різних галузей знань, а не створення цілісної картини світу. Не вирішена проблема надмірного перевантаження вчителів необхідністю створення середовища для пізнання дитини. Окрім того, учених непокоїть той факт, що в Республіці Польща не проводяться централізовані дослідження, які могли б дати відповідь на питання (серед багатьох інших): як відбувається впровадження інтегрованого методу навчання в I–III класах початкової школи? Яка системна підтримка потрібна педагогам, щоб вони могли подолати нові виклики? [1, с. 2].

На основі аналізу польського досвіду впровадження інтегрованого навчання виокремлено такі ідеї, які доцільно реалізувати у Новій українській початковій школі: удосконалення навчально-матеріальної бази (створення спеціальних залів із поділом на дидактичну та рекреаційну частину); зменшення наповнюваності класів; розроблення зразків описових оцінок та стимулювання ними учнів до формування компетентностей; оцінювання рівня розвитку зацікавлень, умінь у різних видах діяльності, особистісних рис та колективістських якостей дітей; проведення порівняльно-наукових досліджень щодо ефективності різних освітніх систем, систематичне інформування про їх результати освітян та громадськості, впровадженням результатів наукових розвідок в освітню практику.

Література

1. *Яніцка-Панек Т.* Теорія і практика підготовки вчителів до інтегрованого навчання у I–III класах початкової школи в Республіці Польща: автореф. дис. докт. пед. наук зі спец.13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки / Тереса Яніцка-Панек. – К. : Інститут педагогічної освіти та освіти дорослих НАПН України, 2017. – 40 с.
2. *Taraszkiewicz M.* Mądry Polak przed szkołą. Rewolucja w uczeniu się / Małgorzata Taraszkiewicz // Ogólnopolski Festiwal Edukacyjny (27–28–29 listopada 2006 r.). – Cz. 2. – S. 15–17.
3. Organizacja nauczania zintegrowanego w klasach I–III. [Wydanie elektroniczne]. — URL : http://www.profesor.pl/mat/na8/pokaz_material_tmp.php?plik=na8/na8_h_migdalska_031013_2.php&id_m=8003